

(८) लोकसंख्या – लोकसंख्या चक्र, लोकसंख्या धोरण

- १) १२ व्या आर्थिक वर्ष योजनेअंतर्गत NHM साठी खालीलपैकी सर्व उद्दिष्टे होती.
- १) IMR २५/१००० जिवंत जन्मांपर्यंत कमी करा
  - २) MMR १/१००० जिवंत जन्मांपर्यंत कमी करा
  - ३) TFR १.२ पर्यंत कमी करा
  - ४) मलेरियाचे वार्षिक प्रमाण १/१००० असेल
- 1) ALL of the following were the targets for NHM under 12th FY plan EXCEPT :
- 1) Reduce IMR to 25/1000 live births
  - 2) Reduce MMR to 1/1000 live births
  - 3) Reduce TFR to 1.2
  - 4) Annual malaria incidence to be 1/1000
- २) २०११ मध्ये ..... मधील बाल मृत्यूदर सर्वाधिक होता.
- १) आसाम
  - २) पश्चिम बंगाल
  - ३) राजस्थान
  - ४) मध्यप्रदेश
- 2) The Infant Mortality Rate (IMR) was highest in 2011 in .....
- 1) Assam
  - 2) West Bengal
  - 3) Rajasthan
  - 4) Madhya Pradesh
- ३) RCH कार्यक्रमांतर्गत प्रमुख हस्तक्षेपांमध्ये वगळता सर्व समाविष्ट आहेत :
- १) अत्यावश्यक प्रसूती काळजी
  - २) लसीकरण
  - ३) मुलांमध्ये अशक्तपणा प्रतिबंध आणि नियंत्रण
  - ४) वृद्धांमधील असंसर्गजन्य रोगांचे प्रतिबंध
- 3) The major interventions under RCH programme includes ALL EXCEPT :
- 1) Essential obstetrics care
  - 2) Immunization
  - 3) Prevention and control of anemia in children
  - 4) Prevention of non-communicable diseases in elderly
- ४) एखाद्या देशाची व्यावसायिक रचना वेगवेगळ्या व्यवसायांनुसार त्याचे वितरण किंवा विभागणी दर्शवते.
- १) लोकसंख्या
  - २) मालमत्ता
  - ३) संपत्ती
  - ४) उत्पन्न
- 4) The occupational structure of a country refers to the distribution or division of its according to different occupations.
- 1) population
  - 2) property
  - 3) wealth
  - 4) income
- ५) मानव विकास निर्देशांक (HDI) यांचा समावेश होतो
- १) बालमृत्यू दर
  - २) निव्वळ प्रजनन दर
  - ३) जन्माच्या वेळी आयुर्मान
  - ४) अपंगत्वाची वर्षे
- 5) Human Development Index (HDI) include
- 1) Infant Mortality Rate
  - 2) Net Reproductive Rate
  - 3) Life Expectancy at Birth
  - 4) No. of years of disability

- ६) प्रति डोके कमी वास्तविक उत्पन्न नेहमी उत्पादनात गुंतलेल्या कार्यरत लोकसंख्येच्या कमी प्रमाणात आणि प्राथमिक उत्पादनात उच्च टक्केवारीशी संबंधित असते.
- १) माध्यमिक   २) मूलभूत   ३) तृतीयक   ४) प्राथमिक
- ७) Low real income per head is always associated with a low proportion of the working population engaged in production and a high percentage in primary production.
- 1) secondary   2) basic   3) tertiary   4) primary

- ७) **विधान (a) :** भारतीय अर्थव्यवस्था ही प्रामुख्याने ग्रामीण अर्थव्यवस्था आहे.
विधान (b) : २०११ जनगणनेनुसार देशातील ग्रामीण लोकसंख्या जवळपास ८३.२५ कोटी (एकूण लोकसंख्येतील ६८.८%)

पर्यायी उत्तरे :

- १) विधान (a) सत्य आहे परंतु (b) असत्य आहे.
२) विधान (a) सत्य आहे परंतु (b) सत्य आहे.
३) दोन्ही विधाने (a) आणि (b) सत्य असून (b) हे (a) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
४) दोन्ही विधाने (a) आणि (b) सत्य असून (b) हे (a) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही.
- 7) **Statement (a) :** Indian Economy is primarily a rural economy.
Statement (b) : As per, 2011 census the rural population of the country is about 83.25 crores (68.8% of the total population).

Answer options :

- 1) Statement (a) is true but (b) is false.
2) Statement (a) is false but (b) is true.
3) Both statement (a) and (b) are true and (b) is the correct explanation of (a).
4) Both statement (a) and (b) are true and (b) is the incorrect explanation of (a).

उत्तरे

(८) लोकसंख्या - लोकसंख्या चक्र, लोकसंख्या धोरण

१-३   २-४   ३-४   ४-१   ५-३   ६-३   ७-३